

EUROPEISKA UNIONEN

Riktlinjer för internationalisering

ATT FRÄMJA INTERNATIONALISERINGEN
BLAND UNGDOMAR OCH UNGA VUXNA

Utan internationalisering kan Finland inte nå framgång. Det behövs personer som driver Finland ut i världen och som kommer tillbaka med den kompetens som vårt land behöver. Grundförutsättningarna för detta skapas redan i ungdomen. Det finns dock en risk för att ungas möjlighet att delta t.ex. i utbyten blir en erfarenhet för alltför få.

Utbildningsstyrelsen vill öppna diskussionen om internationalisering, öka medvetenheten om dess betydelse i samhället och främja mobiliteten.

Därför inbjöd Utbildningsstyrelsen utbildningsanordnare och samhällsaktörer från olika sektorer att ge sin syn på fördelarna med internationalisering och motivera varför man måste satsa på den. Denna översikt sammanställer de riktlinjer för internationalisering av unga som framkom under diskussionerna samt bakgrundsfakta om internationaliseringens nuläge.

Begreppet internationalisering syftar både på de aktiviteter som genomförs för att skaffa sig internationell kompetens – till exempel studentutbyten och arbetspraktik utomlands samt internationella erfarenheter på hemmaplan – och framför allt på den kunskap, färdigheter och de nätverk som dessa erfarenheter bidrar till att utveckla.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Erasmus+
Föreningar och berikar.

EUROPEISKA
SOLIDARITETSKÅREN

KRAFTEN I TILLSAMMANS.

Fyra riktlinjer för internationalisering

1. Unga behöver uppmuntras till att experimentera och uppleva – för närvarande rör de sig i sina studier och livet utan spelrum eller tid för mobilitet.

Internationaliseringens fördelarna för de unga är allmänt erkända i samhället, och uppmuntras i tal och målsättningar. Trots detta finns det ännu praktiska hinder, i form av snäva studieramar och prestationskrav. Ett utbyte som integreras i utbildningsprogrammet på ett lyckat sätt och i tillräckligt tidigt varken fördröjer eller förhindrar utexaminering inom den målsatta tiden.

2. I stället för ensidig mätning av effektivitet och resultat måste man också värdera mångsidig kompetens- nu uppmuntrar resultatkraven inte till vidgande upplevelser

När man bedömer framgången i studierna ska man inte bara värdesätta effektiviteten utan också på lång sikt sträva efter individens, organisationers och samhällets bästa. Internationalisering av de unga är en värdefull investering i framtiden.

3. Samhällsklimatet ska uppmuntra, inte förgifta internationaliseringen – nu står festtalen och verkligheten i konflikt med varandra

För många unga visar sig världen som en plats full av hot och kriser. Ungas oro och ångest är helt befogade. Trots detta behöver vi en öppen debatt om huruvida vårt samhälle vill vara mottagligt och internationellt orienterat. Vill vi vara en del av den internationella arbetsmarknaden och locka experter till Finland? Vill vi vara med och lösa globala utmaningar och påverka världsutvecklingen?

4. Man borde tala om internationalisering på ett sätt som uppmuntrar unga och som inte ökar pressen – nu misslyckas vi med det

Unga utsätts för ett enormt tryck från olika håll. Utbytesstudierna borde inte framstå som en plikt, utan som en möjlighet att förverkliga sig själv, få tid att undersöka och hitta sin riktning. Ofta stärker en utbytesperiod självförtroendet, nyfikenheten och tron på den egna förmågan. Beslut av politiker och utbildningsanordnare har betydelse, men ungas val påverkas också av vårt sätt att tala, våra termer och exempel.

Nuläge: Samman- ställning av internationali- seringstrender

Hösten 2023 beställde Utbildningsstyrelsen en analys av internationaliseringens nuläge. Analysen genomfördes av Utbildningsstyrelsens partner Kaskas. Utifrån analysen ordnades tre diskussioner med utbildningsanordnare och två med samhällspåverkare. Analysen granskade samhällsdebatten om internationalisering bland ungdomar och unga vuxna samt de mest synliga diskussionsdeltagarna och narrativen.

Genomförande av nulägesanalysen

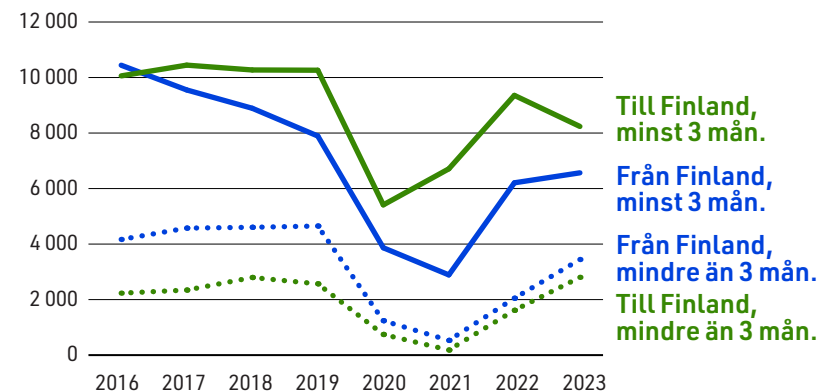
För analysen intervjuades fyra intressentrepresentanter från intressegrupper som representerade gymnasieutbildning, yrkesutbildning och högre utbildning. Dessutom intervjuades en forskare.

Utöver intervjuerna granskades i Meltwater-analysen skrivierna i Finlands största medier och diskussionen på sociala medieplattformen X om ämnet under ett års tid (9/2022–9/2023).

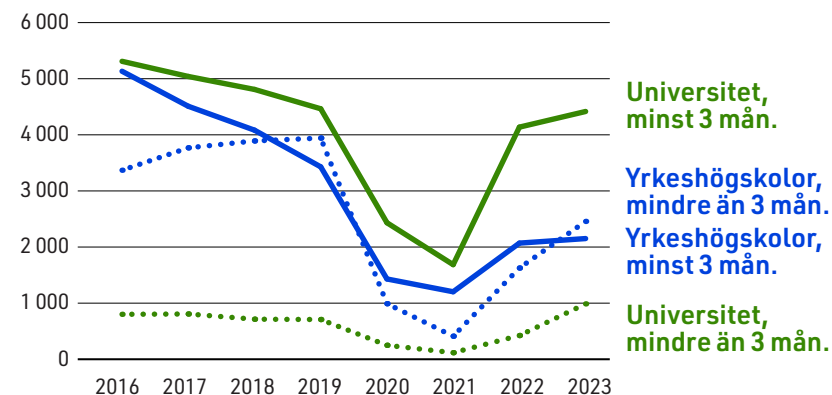
De perspektiv på internationalisering som framkom i intervjuerna och Meltwater-analysen kompletterades med färskaste studier och utredningar (t.ex. Opetushallituksen kansainvälisen toiminnan vaikuttavuus alueellisen tasa-arvon näkökulmasta -selvitys 2023, Ungdomsbarometern 2022, Sitras Juurisyyanalyysi: Nuorten elämäntilintä ja mielenterveys 2019, Erasmus+ Impact Study 2018). Från detta material identifierades åtta trender i anslutning till internationalisering.

Statistiken visar att populariteten för studentutbyten är betydligt mindre än under toppåren. Antalet årliga avresande minskade redan före coronapandemin. Detta är tydligt både i högre utbildningen och i utbildningen på andra stadiet.

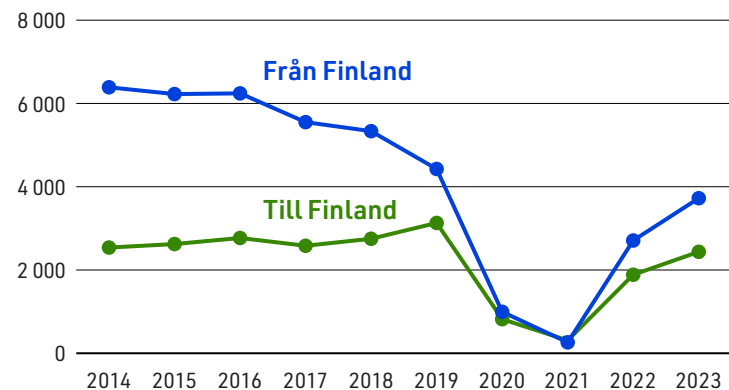
STUDIEPERIODER UTOMLANDS BLAND HÖGSKOLESTUDERANDE

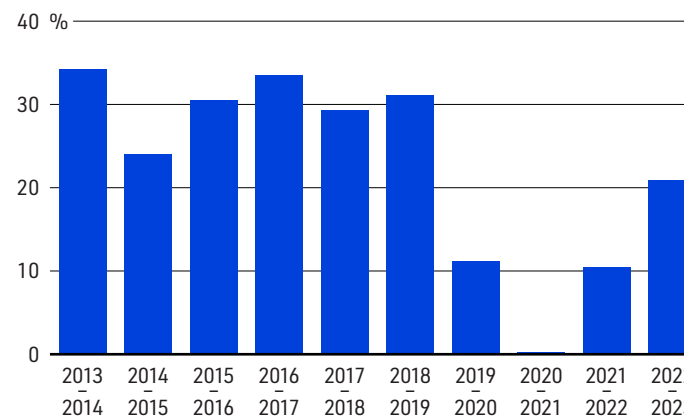
STUDIEPERIODER UTOMLANDS BLAND HÖGSKOLESTUDERAND FRÅN FINLAND

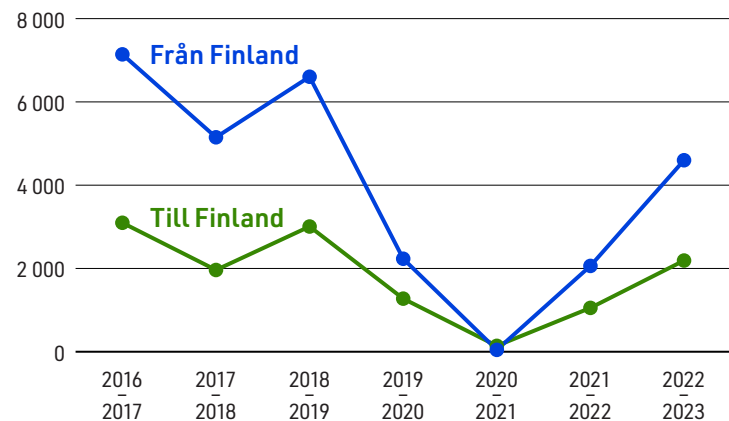
UTLANDSPERIODER BLAND STUDERANDE INOM YRKESUTBILDNING

ANDELEN SOM DELTAGIT I EN UTLANDSPERIOD AV GRUNDSKOLELEVERNA OCH DE GYMNASIESTUDERANDE

MOBILITET BLAND GYMNASIESTUDERANDE

Populariteten för utlandsperioder för studerande ligger långt ifrån toppåren

Internationaliseringsens åtta trender

1. Internationaliseringen präglas av regional och läroanstaltsspecifik ojämlikhet

De intervjuade upplever att läroanstalterna inte har lika möjligheter att ordna verksamhet som siktar på internationalisering. Aktiviteten vid läroanstalterna varierar avsevärt. Enligt Utbildningsstyrelsens redogörelse deltar man mindre i internationell verksamhet särskilt i små landsbygdskommuner och i områden med minskande befolkningsutveckling.

De läroanstalter och organisationer som integrerat internationalisering i sin strategi har bättre förutsättningar att locka elever och studerande till internationalisering. En organisation behöver stöd av ledningen för att internationaliseringen ska etableras som en del av vardagsverksamheten och utvecklingen. Ju aktivare en organisations internationaliseringsverksamhet är, desto mer sannolikt är det att de unga drar nytta av den.

2. Ojämlikhet bland unga försvårar också internationaliseringen

Förutom ojämlikheterna mellan organisationer och utbildningsanordnare framgår det av både intervjuerna och Erasmus+-effektstudien (2018) att unga inte har jämlika möjligheter att internationaliseras.

De som mest sannolikt åker på utbyte är utbildade personer som bor i städer och har en stabil ekonomi. Till exempel elever med lägre socioekonomisk status och elever med ett främmande språk som modersmål har inte samma möjligheter till detta. Ekonomiska skäl är det största hindret för studentutbyte.

Det handlar dock inte bara om pengar. Nästan alla intervjuade betonar att det också behövs annat stöd för internationaliseringen. Sannolikheten för internationalisering ökar till exempel på grund av den närmaste kretsens, såsom familjens eller vännernas, internationella erfarenheter och stöd i skolan.

För att säkөрställa lika möjligheter för internationaliseringen krävs ledningens engagemang och brett deltagande från personalen i att främja internationaliseringen, till exempel genom att

uppmuntra till utbyte. Man måste stödja eleverna och motivera fördelarna med internationalisering med beaktande av deras olika utgångspunkter.

3. Internationell kompetens kräver mer än ekonomiskt stöd

Enligt intervjuade och Utbildningsstyrelsens redogörelser behöver samarbetet mellan utbildningsanordnarna, läroanstalterna och lärarna stödjas bättre än idag. Även om finansiering av internationell mobilitet anses vara viktig behövs också hjälp för annan verksamhet.

De intervjuade önskar mer samarbete mellan aktörer som främjar internationalisering. Till exempel kamrattstöd och nätverkande, coachning och att dela resurser skulle göra det lättare att inleda och främja verksamheten i organisationen. Ansvaret för deltagandet i verksamheten faller inte på en enskild person, läroanstalt eller kommun.

Internationaliseringen bör lyftas fram som en värdering som genomskär organisationen så att alla förbinder sig att främja den. I synnerhet den högsta ledningen har en central roll när det gäller att införa internationaliseringen i strategier och arbetsplaner. Ledningen behöver statistik över mobiliteten, motiveringar till budgeten och bevis på effekten för att det ska vara lättare att motivera internationaliseringen.

4. Brådskan och ökande krav minskar viljan att internationaliseras

Många intervjuade betonar att studierna i gymnasium, yrkesutbildning och högskolor har blivit allt mer stressande. Observationen bekräftas av den senaste forskning och rapporter (Ungdomsbarometern 2022, Sitras Juurisyyanalyysi: Nuorten elämäntilintaja mielenterveys 2019), som visar att brådskan, tidspress och prestationskrav på effektivitet sträcker sig till skolvärlden och lägre årskurser än tidigare.

En del ungdomar och unga vuxna upplever att det är svårt att kombinera internationaliseringen med sina egna tidsscheman på grund av den strikta läroplan och brist på flexibilitet. I intervjuerna nämns exempelvis utmaningen att läroplanen och Erasmus+-programmet inte fungerar tillsammans på ett oklanderligt sätt. Det kan vara svårt att passa in eller placera en utbytesperiod i studierna.

I intervjuerna framkommer också reformen av högskoleansökningarna och särskilt betoningen av vitsorden i antagningen av studerande. På grund av det ökade trycket som detta orsakar har intresset för utbytesprogram minskat i synnerhet bland framgångsrika studerande. I stället för utbyte fokuserar de på att studera och få tillräckligt goda vitsord.

5. Nyttan för individen betonas i utvärderingen av internationaliseringens effekter

Intervjudeltagarna anser att internationaliseringens regionala och samhällsliga effekter borde lyftas fram mer än i nuläget. Till exempel i diskussionen om nyttan som utbytesprogrammen medför betonas de ungdomars och unga vuxnas personliga nytta, och man lyckas inte tala om effekterna på strukturell eller samhällslig nivå. Det är svårt att exakt definiera sådana fördelar och påvisa sambanden mellan orsak och verkan.

En del av de intervjuade nämner också internationaliseringens betydelse för Finlands konkurrenskraft, nationalekonomi eller företagets framgång, vilket inte har lyfts fram tillräckligt. Internationell kompetens gör Finland mer mottagligt till exempel för utländsk arbetskraft. Internationaliseringens omfattande effekt bör betonas i synnerhet för aktörer som påverkar organisationers och läroanstalters internationella verksamhet och resurser. På så sätt säkerställs man att verksamheten stöds och utvecklas på lång sikt.

Dessutom önskade de intervjuade att beslutsfattarnas kompetens och förståelse för internationaliseringens möjligheter,

fördelarna med mångfald och de praktiska åtgärder som behövs för att främja dessa ska stödjas och förstärkas ytterligare.

6. Arbetsgivarna uppskattar anställdas internationella kompetens

En stor del av de finländska arbetsgivarna berättar om svårigheterna att hitta den kompetens de behöver. De intervjuade beskriver också omvälvningen i arbetslivet som förändrar yrken, kompetenskrav och arbetsmiljöer. Det behövs allt mer kontinuerligt lärande. Alla intervjuade berättar att internationaliseringen ökar arbets- och karriärmöjligheterna.

I intervjuerna betonas hur viktigt det är att förstå olika interaktionsstilar och mångfald i en alltmer internationell värld. De intervjuade upplevde till exempel att utvecklingen av artificiell intelligens minskar betydelsen av språkkunskaper. Däremot ska personer i arbetsför ålder ha förmåga att vara flexibla, anpassa sig och klara sig i olika verksamhetsmiljöer. Sådan kompetens kan man få just genom internationalisering.

Enligt de intervjuade och flera studier (t.ex. Ayala-Orozco et al., 2018, De Bakker, Rasche, & Ponte, 2019, Global Sustainable Development Report, 2023) krävs de att utmaningarna ses från många håll och att olika aktörer tas med i beslutsfattandet för att man ska kunna lösa globala hållbarhetskriser. Internationella erfarenheter hjälper med att kommunicera över kulturgränserna och skapa relationer med olika slags människor.

7. Internationalisering förstås för snävt, avskilt från samhället

De intervjuade ansåg det viktigt att internationaliseringen inte enbart ses som mobilitet eller separat verksamhet, utan som en del av organisationens vardag. Den internationella mobiliteten påverkas väsentligt av andra dimensioner av internationalisering, såsom bemötande av mångfald, ekologiskt och socialt ansvarstagande samt människorättsfrågor.

Internationalisering bör inte heller behandlas separat från samhällsdebatten. Alla intervjuade var oroade över det nuvarande attityd- och diskussionsklimatet samt rasistiska uttalanden. De ansågs vara en betydande utmaning för internationaliseringen.

Enligt de intervjuade är kärnan i stärkandet av internationell mobilitet att utvidga definitionen av internationalisering och koppla det till frågor gällande hållbar utveckling och samhällsdebatten i organisationens vardag.

8. Mångfalden ställer nya krav för internationalisering

Enligt konsultbyrån MDI:s beräkningar (2023) kommer antalet skolelever att sjunka betydligt i största delen av kommunerna redan under de närmaste åren. Befolkningsminskningen har en direkt och allt snabbare inverkan på mängden internationell mobilitet. Befolkningen fortsätter att öka i de största stadsregionerna, vilket förstärks av den ökade invandringen.

I alla intervjuer lyfte man fram den ökade mångfalden och de nya behov den medför, som ställer krav på utbildningsanordnare och läroanstalter i diskussionen om internationalisering. Förändringen förutsätter betydande åtgärder för att öka undervisningens kvalitet, vägledning och flexibilitet.

De intervjuade funderade på om organisationerna verkligen är redo för förändringen. Om man även i fortsättningen vill säkerställa att varje elev kan utveckla sina internationella färdigheter måste man kunna diskutera fördelarna och effekterna av internationaliseringen ur mycket olika utgångspunkter.

Unga har inte lika möjligheter till internationalisering

Erasmus+-effektstudien (2018)

Steg för att främja internationalisering

Utifrån diskussionerna med utbildningsanordnarna sammanställde Utbildningsstyrelsen steg för att främja internationaliseringen i läroanstalter och organisationer. Listan är avsedd för dem som leder internationaliseringsverksamheten och dem som arbetar med denna verksamhet på olika sätt.

Allt börjar med ledningen. Ledningens engagemang garanterar ekonomiska resurser och personalresurser för att främja internationaliseringen. Internationalisering är vardaglig verksamhet och långsiktigt arbete som kräver nätverkande och samarbetspartner.

Budgeten understryker organisationens värderingar. Man måste reservera pengar för internationalisering. Det som antecknas i budgeten vittnar om vad som värderas och därmed betonas.

Planera internationaliseringen. Internationaliseringen ska finnas både i läroplanerna och i läroanstaltens strategi och arbetsplaner.

Ge personalen tillstånd att agera. Det är lättare för personalen att engagera sig att främja internationaliseringen när verksamheten är konsekvent och transparent.

Samla och dela kamratberättelser. Student- och alumnberättelser biter, eftersom jämlikar delar lärdomar och konkretiserar nyttan på de ungdomars och unga vuxnas eget språk.

Uppmuntra lärarna att uppmuntra. Förutom kamraterna är också lärarna nära de unga dagligen. Se alltså till att lärarna har tillräcklig kompetens och tillräckliga verktyg.

Fundera på vad som är väsentligt för de unga. Arbetslivsfärdigheter och möjligheter att utvecklas är inte nödvändigtvis de viktigaste incitamenten för unga att åka på utbyte.

Gör informationen tillgänglig. Internationalisering sker inte om de ungdomar och unga vuxna inte känner till sina möjligheter. Fokusera alltså på tillgången till information och på att nå ut till unga. Undvik programmets och finansieringskanalernas fjärande och svårförståeliga terminologi.

Anpassa internationaliseringen till studierna. Ett utbyte som planerats och placerats rätt och som passar in i examen fördröjer inte utexamineringen – detta är nämligen något som de studerande känner press för.

Beakta olika livssituationer. En del studerande arbetar vid sidan av studierna eller har familj. Korta utbytesprogram eller virtuell internationalisering kan sänka tröskeln för att delta i internationella aktiviteter.

Informera om stödformerna för mobilitet. Den socioekonomiska bakgrunden och den ekonomiska situationen är betydande hinder för internationalisering. Det finns tilläggsstöd för alla som behöver det.

Källor till nuläges- analysen

Intervjuer

Analysen av nuläget genomfördes av Utbildningsstyrelsens kommunikationspartner Kaskas år 2023. I analysen intervjuades fyra intressentrepresentanter som valdes tillsammans med Utbildningsstyrelsen.

Litteratur och övriga källor

Austrian Institute of Technology (AIT), Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture (European Commission), Public Policy and Management Institute (PPMI). 2018. Study on the impact of Erasmus+ Higher Education Partnerships and Knowledge Alliances at local, national and European levels on key Higher Education policy priorities. Publications Office of the European Union. URL: <https://data.europa.eu/doi/10.2766/87791>

Ayala-Orozco, B., Rosell, JA., Merçon, J., Bueno, I., Alatorre-Frenk, G., Langle-Flores, A., Lobato, A. 2018. Challenges and Strategies in Place-Based Multi-Stakeholder Collaboration for Sustainability: Learning from Experiences in the Global South. Sustainability. 2018; 10(9):3217.

CHE Consult, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture (European Commission), ICF Consulting. 2018. Erasmus+ Higher Education Impact Study Final Report. Publications Office of the European Union. URL: <https://data.europa.eu/doi/10.2766/162060>

de Bakker, FGA., Rasche, A., Ponte, S. 2019. Multi-Stakeholder Initiatives on Sustainability: A Cross-Disciplinary Review and Research Agenda for Business Ethics. Business Ethics Quarterly. 2019; 29(3):343-383

Finlands Gymnasistförbund och Forskningsstiftelsen för studier och utbildning Otus sr. 2022. Gymnasiebarometern 2022. URL: <http://lukio.fi/lukiolaisbarometri/>

Hämäläinen, T. 2019. Juurisyyanalyysi: Nuorten elämänhallinta ja mielenterveys. Sitras utredningar, september 2019. URL: <https://www.sitra.fi/julkaisut/juurisyyanalyysi-nuorten-elamanhallinta-ja-mielenterveys/#haasteiden-ja-voimavarojen-tasapaino>

Mayer, M., Siltanen, K., Ruokonen, H., Varjonen, J. 2023. Opetushallituksen kansainvälisen toiminnan vaikuttavuus alueellisen tasa-arvon näkökulmasta. MDI. URL: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Selvitys%20kansainv%C3%A4lisen%20toiminnan%20alueellisesta%20tasa-arvosta_FINAL.pdf

Opetushallitus. 5/2023. Keinoja opiskelijaliikkuvuusmäärien kasvattamiseksi. Kansainväliset kevätpäivät 2023. Word-fil.

Opetushallitus. 6/2023. Osaaminen ja kansainvälisyys – Ryhmäkeskustelu ammatillisen koulutuksen Kesäpäivillä 2023. Word-fil.

Opetushallitus / Anni Kallio. 4.4.2022. Syitä korkeakoulujen laskevaan opiskelijaliikkuvuuteen. PowerPoint-presentation.

Opetushallitus / Anni Kallio. 4.5.2023. Laskeva liikkuvuus. Korkeakoulutuksen kansainväliset kevätpäivät 2023. PowerPoint-presentation.

Rajala, Tanja. 26.10.2020. Kansainvälisyysosaaminen kulttuurisena pääomana ammatillisessa koulutuksessa. Sosiologinen näkökulma kansainvälisyyden markkinointiin. PowerPoint-presentation.

Ungdomsforskningssällskapet och Statens ungdomsråd. 2022. Ungdomsbarometern 2022. URL: <https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2023/03/nuorisobarometri-2022-web.pdf>

United Nations Department of Economic and Social Affairs. 2023. Global Sustainable Development Report (GSDR) 2023. New York: United Nations. URL: <https://sdgs.un.org/gedr/2023>

Voutilainen, Tytti och Juntura, Juuli. 1.3.2023. Rehtori on tärkeä kansainvälisyysosaamisen mahdollistaja. Tidningen Rexi 1/2023.

Kort om projektet

Utbildningsstyrelsen har identifierat att intresset för utbytesstudier har minskat. Utbildningsstyrelsen vill skapa ett mångsidigt och verkningsfullt samhälleligt diskussionsklimat om betydelsen av den kompetens som internationaliseringen medför, så att beslutsfattarna och samhällspåverkarna engagerar sig att främja den när de allokera resurser.

Utbildningsstyrelsen genomförde en analys av samhällsdebatten om ungdomars och unga vuxnas internationalisering samt de synligaste diskussionsdeltagarna och narrativen. I analysen utreddes i vilka internationaliseringsfrågor Utbildningsstyrelsen kan delta i diskussionen.

I projektets följande skede bjöd Utbildningsstyrelsen in utbildningsanordnare från olika sektorer till dialoger och samhällspåverkare inom olika sektorer till forum för att diskutera nyttan av ungas internationalisering och de åtgärder som behövs. Det arrangerades tre dialoger och två forum. Projektet genomfördes under åren 2023–2024.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN